

”Förskolan ska sträva efter att varje barn utvecklar sin förmåga att bygga, skapa och konstruera med hjälp av olika tekniker, material och redskap.”

Lpfö 98, rev 2010

OLIKA

Handledning till

UppfinnarJohanna & skrämsemaskinen

av författaren Ann-Christine Magnusson och illustratören Lovisa Lesse

SYFTE

Att tillsammans med barnen samtala kring och reflektera över: uppfinningar, nyfikenhet, ilska, problem och lösningar.

FRÅGOR OM UPPFINNINGAR, NYFIKENHET OCH ILSKA

1. Johanna får inte vara med och leka för den äldre tjejen. Har du sagt att någon inte får vara med och leka någon gång? Vad hände då? Har det hänt att du inte fått vara med och leka någon gång? Hur kändes det?
2. I boken uppfinnar Johanna en skrämsemaskin. Varför gör hon det tror du? Hur tror du att hon känner sig när hon gör sin uppfinning? Hur tänker hon att uppfinningen ska fungera? Hon uppfinnar för att få tyst på taskmörten. Hade hon kunnat göra på något annat sätt? Vilka då?
3. Johanna tycker att det är läskigt med den äldre tjejen, och sedan gör hon en uppfinning med saker som hon tycker är läskiga. Som blod och broccoli. Finns det saker som du tycker är läskiga? Saker som du blir rädd av? Om du skulle göra en skrämsemaskin, hur skulle den fungera?
4. Johanna säger till sina småbröder Sten och Stanley att de inte får gå in på hennes rum och att de inte får trycka på några knappar. Varför gör de det ändå tror du? Har du känt någon gång att du är så nyfiken att du inte kan vänta? Vad var det som gjorde att du var så nyfiken? Hur känns det att vara nyfiken? Var någonstans i kroppen känns nyfikenheten? Vilken typ av känsla är nyfikenhet? Är det en glad eller ledsen känsla?
5. Den äldre flickan som kallas taskmörten verkar vara arg både när de står vid vattenpölen i början och när hon kommer gående på vägen. Varför tror du att hon är arg? Varför tror du att hon är taskig? Hur känner hon sig när hon är taskig mot UppfinnarJohanna? Var i hennes kropp tror du att det känns? Kan det vara så att hon egentligen är ledsen eller mår dåligt och att det är därför hon är taskig?
6. Tror du att UppfinnarJohanna har varit taskig någon gång? Tycker du att hon är taskig i boken? Har du själv varit taskig eller dum någon gång? Vad gjorde du då? Mot vem? Hur kändes det för dig när du gjorde det? Vad hände med personen som du var taskig mot? Har någon varit taskig mot dig? Hur kändes det?

Övning: Prata gärna om att ilska ofta används för att dölja andra känslor. Kanske är det så att den som är arg eller taskig egentligen är ledsen. Det betyder dock inte att en ska behöva gå med på att någon är dum eller taskig. Hjälpt barnen lära sig att säga nej och stopp till någon som är taskig, eller när någon gör något som en inte vill. Bland annat är det bra att visa barnen hur de kan använda hela kroppen för att säga nej. Visa barnen att de kan sträcka ut handen framför sig och med stark röst säga Nej! eller Stopp! Låt dem träna på att använda både röst och kropp.

7. I slutet börjar taskmörten att skratta. Varför gör hon det? Även Johannas småsyskon börjar skratta. Varför tror du att de skrattar?

FRÅGOR OM PROBLEM OCH LÖSNINGAR

1. Johannas småbröder tycker att hon är bra på att uppfinna. Det verkar som de är väldigt stolta över henne. Varför är de stolta tror du? Vad är det som är bra med UppfinnarJohanna? Finns det någon eller något du är stolt över? Vad betyder det att vara stolt över någon eller något?

2. Tycker du att Johannas uppfinning löser hennes problem med taskmörten?
På vilket sätt? Finns det andra sätt hon skulle kunna ha gjort istället?

Övning: Gör en uppfinnarverkstad. Ta fram lite olika material som papper, sax, lim, tråd, ståltråd med mera så att barnen kan få bygga och skapa. Eller ta med en gammal radio eller annan teknisk pryl som ni skruvar isär för att se hur saker och ting ser ut inuti.

OM ATT UPPFINNA OCH SKAPA

Att uppfinna handlar många gånger om att bryta gränser, att gå utanför det vi känner till här och nu och se bortom det. För att kunna göra det krävs möjlighet att utmana det som tas för givet. Det kräver också tillit till den egna skapandeförmågan för att på så sätt kunna bidra till förändring. I vår tid är det oftast pojkar som tränar på att bryta gränser, på att vara busiga och påhittiga, och de får också ofta bekräftelse för att de gör det. Flickor fostras å andra sidan i mycket högre utsträckning till att följa regler, att vara duktiga flickor. En duktig flicka gör som någon säger, hon tar inte så mycket egen plats och utmanar inte. Men för att alla barn, både flickor och pojkar, ska känna att de får tillgång till sin kraft och kreativitet är det viktigt att uppmuntra dessa förmågor även hos flickor. På så sätt kan alla barn vara med och skapa vår framtid. I det arbetet kan UppfinnarJohanna fungera som en förebild.

OM TVÅ SAMTIDA UPPFINNINGAR

Problem föder uppfinningar! Terese Alstin och Anna Haupt tyckte att det borde finnas ett sätt att skydda människor bättre i cykelolyckor. Så de uppfann Hövding. Det är en sorts cykelhjälm som har formen av en krage som en har kring halsen. Kragen känner av om du är i en olycka och blåser då upp sig blixtnabbt för att skydda huvud och nacke. Ungefär som en krockkudde i en bil. Smart va? En annan person som heter Lars-Anders Edström var föräldraledig när han tröttnade på att ta upp gammal mat ur vasken med händer och hushållspapper. Så föddes idén till slaskrapan, eller Renzi som han kallade den. Idag finns den i de flesta hem och underlättar vardagen för många.

EN HISTORISK UPPFINNING

Vindrutetorkarna som alla bilar idag har uppfanns av Mary Anderson för snart hundra år sedan. Hon märkte att bilförare ofta fick stiga ur bilen för att putsa vindrutan när det regnade, snöade eller om den var smutsig. Det tyckte hon verkade jobbigt så hon uppfann torkare och fick patent på det. Att få ett patent på en uppfinning betyder att ingen annan får ta ens idé på ett tag. Patent gör det möjligt för någon att få en bra idé och sen ha tid på sig att utveckla idén också.

Epost: info@olika.nu, tel: 072 19 18 056

böcker ut & in – ut med stereotyper – in med möjligheter!

www.olika.nu

OLIKA

UTBILDNING